

Kiadóhivatal:
Báter-nyomda, Kaszinóbazár
épület

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK

legjuttányosabb számítással,
díjszabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bezerédj István-utca 5 szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő
összes közlemények.
ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 k.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre
előre beküldik: 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Felolvasó szerkesztő:
BODNÁR ISTVÁN.

Belmuvektársak:
JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja:
BÁTER JÁNOS NYOMDÁJA.

Bátaszék—Mohács.

A multban Magyarország sorsa ezen a térségen dönt el legalább jó pár száz esztendőre, egy egész ország-rész, a nagy magyar alföld jóvoltáért ma is ütközött folyik itt, de nem gyilkos ágyuval, csak a türelmes papirosan — legfeljebb a hegyes mérnöki czirkalommal, sőt most már ásóval, kapával, kubikos talicskával. Bátaszéknél már javában készítik a bajai hidhoz vezető vasuti elágazást s a Délmagyarországgal elérendő eme kapcsolat felszínre veté a bátaszék—mohácsi összeköttetést is.

Tolnavármegye közönsége e hó 8-án foglalkozott ezzel a nagy horderejű kérdéssel.

Pallós Ignác 150 ezer korona hozzájárulást kért a bátaszék—mohács—pélmonostori h. é. vasut kiépítéséhez s Baranya vármegye is átiratilag kérte a vármegyét a mohács—bátaszéki vasut építéséhez való hozzájárulás megadására.

Közgyűlésünk röviden végzett a kérvényekkel: nincs pénz, punktum. Ebben igaza is volt, mert törvényhatóságunk szegény, mint a templom egere, meg az adonyzaboles—paksi s más helyi érdekű vasuti törzsrészevények értékének devalvált állapota, így sok ezereseink elkallódása nagyon is kiábrándít a viczinálisok támogatásától.

Mindegy, mi szerintünk ennek a

fontos vasuti vonalnak segélyezésére okvetlenül kellett volna pénzének lenni e vármegyének! Mi e vasut létre jötte nélkül nem nagyon fogjuk érezni közvetlen hasznát a bajai hid áldásának. A Duna—Tisza köze legfeljebb egy kis váraljai, mányoki köszéennek lesz elhelyező piacza, de a mi terményeinknek, ipari czikkeinknek (ha lesznek!) a kelet, a tenger a természetes lerakódó végállomása. Életérdekünk, hogy ez a keleti forgalom, hogy úgy mondjam mi rajtunk mintegy keresztül bonyolódjék le. Ime erre vezet a legegyszerűbb ut Boszniába s ha a hadászati fontosságot tekintjük, vajjon nem a legelső állami érdek lenne e fontos vonal mielőbbi kiépítése?

Igen, csakhogy e vasut ki, vagy inkább ki nem építésének fontos bibeje van. Az ország legelső pénzintézetei már csak tudják: mi az egyszerű, a biztos haszon reményében meg is próbálta nem egy a helyzet szondirozását, de a kutató esipesz úgy nagy kelevényre akadt. *Auszriát féltékeny, irigykedik reánka Boszniába itt vezető legrövidebb ut miatt.* Ez a vasut tehát azért nem épülhet ki állami kezdeményezésre és támogatással. Pedig, hogy mily fontos hadászati érdekek követelik ezt s hogy e vasut súlyát mennyire tudja a hadvezetőség is, semmi sem bizonyítja jobban, minthogy míg a bonyhád bátaszéki vonal bejárásakor csak egy kisebb rangú tiszt volt jelen,

a mohács bátaszéki vasut közigazgatási bejárása iránt a vezérkarnak már egy magasabb rangú főtisztje is érdeklődött.

S hogy az osztrák féltékenykedés nem kitalált mese, van erre más bizonyíték is. Ha ugyanis nem lenne ellentét az osztrák és magyar érdek között, nem épült volna már meg ez a vasut azóta százszor is? Igenis meg! Tessék csak egy kis tekintetet vetni a lengyel—orosz határ felé vezető ugynevezett stratégiai vasutakra. Boszorkányos módon szaporodtak ott évről-évre a kettős sínparák. S nos, azóta a hadvezetőség nagy átalakuláson ment át. Letett az Oroszország elleni háboru fantazmagoriájáról. Ma kevésbbé beavatottak is tudják, hogy a vezérkar boszorkánykonyhájában a keleten vivandó harezok esélyeit fontolják. A mozgósítási, a vasuti szállítási tervek is ily irányban alakultak át s ha tehát Auszriának inyére lenne ez az egyenes, így legrövidebb ut Boszniába, a keletre, bizony ma már első osztályu gyorsvonaton robognánk Mohács felé . . .

De nincs inyére, nem is lesz kedvére, éppen ezért ne is nagyon bízunk az állam közeli beavatkozásában, pláne abban, hogy elébb utóbb ő lesz e vasut megépítője. A jóakarattal meg van bizonyára, de kötött kézzel semmit se tehet.

A társadalomnak, az érdekelt vár-

TÁRCZA.

Kórházi regény.

— Irta: BODNÁR ISTVÁN. —

Kórházba hoztak egy szép gyári-lányt,
Düböggő gépnek szija kapta el,
Kezén és lábán ringy-rongy húsdarab,
Fején seb látong, véres csik dagad,
Szeme lecsukva . . . s már alig lehel,
Bizony-biz ezt már csak — temetni kell!

Egy kis orvos vette át a lányt
S költözni kezdte tenger-sok sebéit,
Szaporáz a lá, kés, olló nyiszál . . .
Sorra jó fej, láb, nyak és majd váll —
De egy szisszenés, amint ide ért,
A lány ijedten fogta meg kezét.

Ránézett mélan, búsz szemérmesen,
Arczába fut, mi vére megmaradt,
Kérő, tilló dacz, mi szemén kiszól,
Vagy tán nem is, mint felhők árnyiból,
Ha darab kék ég szemedbe kaczag,
Így néz egy perczig, éj pillák alatt . . .

Szemére aztán mély álom borul,
Úgy kerül ágyba, lágy pihék közé
S pár nap csak alszik, nem is tudja tán,
Hogy ki virraszt ott, annyi éjszakán,
Bús szeretettel ki hajol fölé?
Tenger sok sebjét, ahogy költözé.

Nem, nem is sejtli, egy jó hét után
Eszmélt csak újra . . . s ha kötés lazul,
Az ajtó felé vet kérés szemet,
— Oh, úgy ismeri már a lépteket,
Szeme ilyenkor csodás lángra gyál,
El-elpirul, ha jó a doktor úr!

S a jó kis doktor ágy szélére ül,
Mesél eltréfát soká, hosszasan:
»Ni, a pólyát kirugta a baba?
Látom, tánczolni akar már maga!
— Minden szavának balsamírja van,
A kis beteg hallgatja boldogan.

S két hétre fennül, három hétre jár,
Azaz viszik, mint gölyga a fiát,
Négy-öt hétre kinyúlik termete,
Egyenes nádszál, ni, mi lett vele?
Kaczagása tölti be a szobát,
Bámulják mind-mind azt a »kis csodát!«

Mint akiről varázslat álka múlt
S hamupipőből lesz királyleány,
Az a kis szúrós, mosdatlan gyerek,
Már úgy szemet szúr, telkedig nevet,
Bimbó feslik így, egy nyár éjszakán:
Kinyílt virág lett a kis gyárilány!

S ami volt rajta érdes, dárva tán,
Mind átfinomult egy pár hét alatt,
A keze bársony, hangja lágy zene,
Mint éles gyilok átjár a szeme,
Pedig nézése oly lágy, olvatag,
Az egész leány: czukorka darab . . .

Az üdülők közt ott jár már vígan,
Lágyan ring lépte, kecses, bájosán,
Most ő vigasztal annyi beteget,
Jókedve szárnyán tréfát ereget,
Dúdolász halkán, lágyan, elhalón,
Majd meg elkaczag egy-egy csacska szón . . .

A komor háznak vidám lelke ő,
Egész nap csaltog, mint gerle nevet,
De halvány arcán most is róza gyúl,
A mikor jó, megy a kis doktor úr
S úgy eltréfál e két bohó gyerek,
Várhat ilyenkor kint a sok beteg.

Miről csevegnek? mért azt kérdeni?
Oh ifjuság, ki ért a nyelveden?
Oly bájos az, édes és csodás,
Félig zene, mint szellő sultogás,
Összhang nélkül is édes értelem:
Sejtés, vágy, ábránd, vagy tán szerelem?!

— S így tart az idyll, de pár hét után
Jön a főorvos . . . A pápaszemet
Megtörli lassan, szivből gratulál:
»Doktorkám, öntől retteg a — halál,
De mért gyógyít ill, övökletet?!
— Kis lány, magácska holnap — elmehet!«

Így szól s a lány néz, hangja elakad,
Torkát elkapja nagy, vad fájdalom,
Minthogyha szárnyát löbből metszenék,
Esik az égből, pokol már a lét . . .
Csak elfordul, néz ki az ablakon,
Lelke úgy vérzik a búsz holnapon!

megyéknek kell tehát itt talpra állani s vállat vállhoz vetve e fontos vasuti vonal kiépítését, ha viczinális alapon is, lehetővé tenni.

Tolnavármegyének ezt a mostani határozatát, ha török, ha szakad reparálnia kell. Ha pénzt kérnek tőle e fontos célra, adjon, ha nincs, teremtsen. Mert ne feledje el, hogy a nem-törődősséggel, nembánomsággal egyszer már eljutottunk — Mohácsig s közel 500 éve most is csak ott vagyunk, de nekünk tovább kell mennünk, ha lélegzeni, élni, akarunk: keletre . . . keletre! mint a nagy Széchenyi mondotta s szent testamentumként reánk örökül hagyta . . .

B.

Egy hasznos szociálpedagógiai intézmény.

Julius derekán néhány hasznos intézménynek a gyakorlati életben való megvalósíthatásának megbeszélésére gyűlést tartott a francia Svájc tanitósága Genfben. Fő és legérdekesebb pontját ezen »iskolakongresszus« tárgysorozatának: „La mutualité scolaire“, azaz „a tanulók biztosítása“ képezte.

Ugy gondolom, nem végezlek felesleges munkát, amikor — röviden bár — ismertem ezt az intézményt, melynek hasznos voltáról könnyen meggyőződhetünk. Tudomásom szerint ilyen intézmény — ez idő szerint — csak Franciaországban és a francia Svájcban áll fenn. Svájc egyéb részének kantonjai most foglalkoznak az intézmény tanulmányozásával, hogy — ha netalán a tervezett szövetségi betegápolás intézménye nem valósulna meg hamarjában — ezen több irányú hasznos eredményt fölmutató intézményt léptethessék életbe.

* * *

Minden Primar (elemi iskola) és Sekundar (algimnázium) iskola tanulója biztosítva van betegségek ellen, ha hetenként 10—20 centimot fizet. Ezen kívül ennek a befizetett pénznek egy részét elhelyezik kamatozóan és ez a rész magvát képezi egy „örökségi biztosításnak“. Így hát könnyen érthető, hogy ez a „tanulóbiztosítás“ hatással lehet az egész életre. Először is, mert a tagok között erős szolidaritást létesít, amely az életbe való kilépésnél nem egynek hasznára lehet; azután meg mivel nemcsak hasznos intézmény,

*Óh mert jól tudja, hazugság e szó!
Holnap: örökre, ennyit tesz, jelent . . .
Mindennek vége, utjuk elvezet,
Az egyik erre, másik arra megy,
Bús, kínos érzés azt suttogja bent:
Neki a holnap, örök naplement!*

*Néz, néz hát merőn . . . Nem messze a gyár
Most is ott füstöl, bög, zúg, csallogat,
Az a felszálló, barna füstgomoly
Lelkére rácsap, mind-mind odafoly
S minden fényt kiöl és elollogat,
Sőtél van, nem lát, csak úgy tapogat . . .*

*Csak áll csüggedten, búsan, szomorún . . .
S aztán felkapja szép, dacos fejét,
Egyel szökken, mint tigris, leopárd . . .
Leesap, mint gyors ölyv: átkozza a gyárl,
Hogy mért nem zúgta akkor szerzetét —
— S megcsókolla a kis doktor kezét . . .*

hanem fontos nevelési tényezőül is szolgál. *Takarékosságra szoktatja a gyermeket; elhárítja a mások nyomorusága iránt való közönyt; megismerteti a gyermekkel úgy a takarékoságnak, mint az összetartásnak nagy értékét.*

Továbbá amennyiben a takarékoságot összekapcsolja a szolidaritással, nyilvánvalóvá teszi a gyermek előtt, hogy saját jól fel-fogott érdekében önmagáról, de másokról is gondoskodni kell, valamint épp ezeknek következtében fölkelti és működésbe hozza érdeklődését a közügyek iránt. Talán ide vág leginkább az a találó szólás, hogy: „Korán kezdeni könnyebb feladat, mint elmulasztottat későbbben pótolni!“

A több, neves pedagógus által helytelennek tartott iskolai takarékpénztáraktól éppen abban különbözik ez a tanulók biztosító intézmény, hogy a gyermek nemcsak saját érdekében, önmagáért takarékoskodik, hanem, hogy ez által tanulótársainak is segítségére legyen. Ime tehát hatalmas segédeszköz ez a szociális neveléshez.

Maga az intézmény a lehető legegyszerűbb alapokon nyugszik. Tagul jelentkezhetik minden gyermek, kinek szülői vagy ezek helyettese kötelezettséget vállalnak arra vonatkozólag, hogy hetenként legalább 10 ct. rendszeresen befizetnek a gyermekért. A befizetett összeg egy felét a „tanuló biztosításra“ fordítják.

Ugy tűnik bár, hogy ilyen kis összeggel mit sem lehet csinálni, a gyakorlati tényállás azonban bizonyíthatja, hogy „betegség pótlék“-ként az első hónapban napi 50 ct., a két következő hónapban pedig 25—25 ct. fizethettek.

Betegség esetén az első öt napot nem számítják, ezért nem jár „betegség pótlék“. Továbbá csak abban az esetben számíthat az illető gyerek támogatásra, ha betegségének kezdetekor már negyed év óta rendszeresen befizet.

Betegség pótlékot három hónapig fizetnek.

Hosszabb ideig tartó betegségnél a három hónap után nem jár pótlék. Ugyanigy nem fizetnek kronikus, valamint olyan betegségeknek, melynek a gyerek vigyázatlansága az okozója. Azt, aki szimulál, az intézmény tagjai közül kizárják anélkül, hogy a befizetett összeget visszatérítenék.

Az „agykori járadék“, amelynek magját — mint azt elől említettük — a heti befizetésnek rendszerint fele teszi, mely részletet kamatozóan helyezik el — s ez szintén nem oly semmibe veendő summa, mint azt fölületesen gondolkodva, tartanánk.

Ha valaki 15 évig befizet, 60-ik életévében évi 64 frank járadékra tarthat igényt *abban az esetben, ha halála után a befizetett összeg hátrahagyottainak kiadandó* Ha az összeget nem kívánja ilyképen vissza, az évi járadék a fönti befizetés után 83 frankot tesz ki.

Ilyen jelentékeny összeget (mert mi ehhez képest a heti 10 ct.?) persze csak azokban a kantonokban fizethetnek, a hol az agykori biztosítás államilag szabályozott.

Egyéb helyütt a befizetett részleteket kamatozóan elhelyezik és hogy a gyermek iskola idejének elmulásával ne lépjen ki ezen humánus intézményből, a legmesszebb menő engedményekkel igyekeznek oda hatni, hogy a „tanulóbiztosítás“ intézményéből más biztosító intézethez léphessen be, mikor is a befizetett összegnek és kamatjának hasznát veendő.

Ilyen „tanulóbiztosítás“ itt Svájcban Friburgban, Lausanneban és Delemontban áll fenn ez idő szerint.

Friburgban 5 éve létesítették az intézményt. Ezernél több tanuló a tagja, betegeknek 5222 napért 4135 frankot fizettek ki. A takarékpénz 4034 frankra megy. A heti

részlet 15 centim; ebből 8 ctot a betegségi, 7-et a takarékalapra fordítanak.

Lausanneban ez évi április 1-én kezdte meg működését az intézmény s a biztosított tanulók száma meghaladja a 3100-at.

Érdekes lesz, ha ismerjük a dolog állását Franciaországban, mint a honnét az eszme kiindult. 1904-ben 620.000 tanuló volt itt tagja az intézménynek, kik évenként 4 millió frankot fizetnek be, míg betegségi pótlék fejében évenként 800.000 frankot fizetnek ki. Ezen számadatok sokat mondanak!

Természetes, hogy a „tanulóbiztosítás“ nem védelem a mai társadalom minden baja ellen, de igenis egy olyan intézmény, amely javítja és könnyíti a szegény és beteg gyermek nehéz helyzetét. Világos dolog továbbá, hogy mint minden emberi intézménynek, a „tanulóbiztosítás“nak is vannak árnyoldalai, de összemérhetjük-e ezeket, számbavehetjük-e azon sok jó mellett, ami ezzel az intézménnyel jár?!

Arról pedig, hogy ez által a tanító vállára, akinek ugyanis olyan sok a dolga, több súly szakad, — szó sem lehet, mert ebben a humanitásban oly messze menő intézményben bizonyára szívesen segítségére siet iskolaszék, egyház, társadalom s majd az állam is. Az ifjúság igazi barátjainak itt nyílnék alkalmuk bizonyítani az ifjúság iránti jóakarukat. S ezen intézménnyel, mely tulajdonképpen semmi megterheléssel sem jár, ismét begyógyulna egy seb, melyek pedig oly gazdagon borítják a mai társadalom testét.

Itt a szünidő! éppen alkalmas idő, hogy egy a tanítók, mint az iskola barátjai gondolkozzanak ezek felett. Nem volna-e megvalósítható ez nálunk is?!

Jóllehet az iskoláztatás nálunk még Magyarországon nem ingyenes, mint pl. itt Svájcban, hol a szülőnek egy fillérébe se kerül gyermeke, mégis úgy gondolom, hogy az a heti 10—20 fillér nem volna nagy adó a mi népünkre sem, annyival is inkább, mert hiszen nem elveszett pénz jelent ez.

Igaz, hogy a mi konzervatív gondolkozású népünknel nehezen lehetne ez eszmének utat törni. De ha mindazok, akikben él az a szándék, hogy lelkes munkában egyesülve a közérdek iránti több figyelem, az igazi egyenlőség és egymás iránt való polgártársi tisztelet magvát elhínték, akkor kétségen kívül sok hasznosat teremthetnek a szociális nevelés ezen hatalmas segédeszközének megvalósítására.

(Basel).

Koritsánszky Ottó.

Konyhaszövetkezet.

A mult század 50—60-as éveiben jelent meg „Vasárnapi Könyvtár“ czímmel népies füzetek, mulattatva oktató tartalommal. Ezen füzetes vállalat előttem legemlékezetesebb, „Boldogháza“ czimű irányregényének egy Gergely nevű tanító volt a fő hőse; a nyomorult falut, papja segítségével, valóságos boldogházává alakította át. Egyik fő alkotása volt annak a Gergelynek a közös konyha, közös étkező, a kis gyermekeknek az anyatejtől való elválasztásuk után egész napon át közös táplálása és ápolása.

Gergelynek egyik eszméje, a társas háztartás, a közös konyha, nem ugyan a kisközségekben, hanem városokban, kezd alakot ölteni. A napilapok, különösen a »Pesti Napló« hónapokon át megnyitotta hasábjait az ügy feletti eszmecserének. Voltak majd-nem egyenlő számmal pártolói és ellenzői.

Most Szekszárdon is fölmerült az eszme, a melyet időszerűvé tett a nagymérvű eszél-

Fekete Hugó Szekszárd, Kaszinó-bazár

Női- és gyermek-kötények, harisnyák, ingek, gallérok, nyakkendők, ajándék-, disz- és játéktárgyak nagy választékban.

hiány és az a tapasztalás, hogy a kifőzőkből és vendéglőkből hordatott ételek drágaságuk mellett bizony izetlenek.

Szép az a külön konyha, házi tűzhely és nem volna jó dolga annak, a ki lemondana róla, ha körülményei megengedik. Szépségét, jóságát, egyedül boldogító voltát bőven kifejtették a közös konyha ellenzői, csak éppen abban hibáztak, hogy a közöset annyira leszólták, hogy nem hagytak rajta semmi becsületet.

Sok romantikáról, poézisról le kell mondani az embernek a gőz és villamosság korszakában.

Vegyük az utazást. Ez volt a régi mondás: »A kinek lova nincs, gyalog jár az Pestre.« Most már nem áll ez: a kinek lova van is, az sem kocsikázik három napig, mikor ugyan azt az utat 4—5 óra alatt megteheti vasuton. Nem olyan romantikus, de kényelmesebb és sokkal olcsóbb ez az utazás. Felhozhatni ellene, hogy nem lehet indulni tetszésünk szerint, hanem a menetrendhez kell alkalmazkodnunk és kellemetlen a vasuti kupében egészen ismeretlen emberek mellett ülni. E mellett nem gondolnak a „more patrio“ utazással s az annak romantikájával járó kellemetlenségekre.

Kisfaludi Sándorral kellekres dolog volt a felszított melegü kandallóhoz ülni, a nemesi kuria tágas termében, de mai napság a nagy urak kandallói is Geburth vagy Meidinger betétekkel vannak felszerelve és nem hasábfák pattognak azokban, hanem szén vagy koksiz pislog, s ezeket is kiszorítja az olcsóbb, tisztább, egészségesebb központi fűtés.

Idillien szép Margittai Tihamér képe, a melyen az édes kis feleség kóstoltatja férjével főzőkanálból az első levest, jó ízű biz az a mézes hetekben, ha talán kissé kozmás is, de bezzeg, elveszi jóízét a hónapról hónapra emelkedő konyhaköltség, a cseléddel való viaskodás és a festőművész jót állhat róla, hogy nemsokára az a kis feleség nem ételhordó kosárból fogja-e találni a vendéglőből hozatott ebédet, a melynek esetleges izetlenségeért nem ő reá, hanem a vendég-
lőre haramlik a korholás.

Mikor a nyílt tűzhely helyét a spórhert kezdé elfoglalni, akkor is voltak, emlékszem rá fiatalokomból, a kik nagyon pattogtatták, hogy az ő házukban ugyan nem fog helyet foglalni ilyen uj módi masina, sokkal izesebb a nyárson sült pecsenye, mint a retriben fölve sült és a három lábón álló cseréplábasban, menyecskeszemü parázssal koszoruzott bádofedő alatt sült rétes; de bizony mégis csak csákány alá kerültek nemsokára azok a nagy tűzhelyek s az ócskavas kereskedő zsákjába a vaskutyák és nyársak, és a Jókai regényekben festőileg leirt terem nagyságu konyhákól kikerült a spórhertes konyha is, meg az előszoba is.

Városban ugyis elveszti zománczát a külön háztartás is. Kenyér sütéskor nem kínálhat meg feleséged jó kis lángossal, mert a kenyeret a péknél sütteti. Vajat, turót ha kapsz is, de írot nem ihatol, aludtejet nem ehetel stb.

Tehát jól teszik a városi családok, ha nem közös háztartásra is, de legalább közös konyhatartásra egyesülnek. Nagyban vásárolni olcsóbbért jobbat. Jól és jutányosan étkeznek a katonatisztek a tiszt menázsín és a diákok a konviktusban.

Ugy képzem a közös konyhatartást, hogy a családok szövetkeznek s tagjaik arányban fizetnek a helyiség bérletére, felszerelésére, élelmi szerek beszerzésére, szakács vagy szakácsnő, konyhaleányok bérére stb. A nők közgyűlése vagy választmánya állapítaná meg egy hétre az étlapot s naponként vagy hetenként sorban egy-egy nő vinné a konyhán s éléstárban a felügyeletet. Az egyes családok az ebédet, vacsorát haza vitetnék. A ki vendéget várna, reggel bejelentené, hogy annyi adaggal többet készítsenek s a többletet ráfizetné. A közös konyha mellett lenne egy étterem garçon emberek részére. Az edényekben az egyes családoktól vissza küldött maradékokat ki lehetne osztani a szegények között.

A felügyelet egy-egy házi nőre csak ritkán kerülne, egyébkor a délelőtti órák,

melyek különben a nőt és anyát a konyhához kötik, felszabadulnának s a gyermek ápolásra, gondozásra, nevelésre, a ruhakészlet rendbentartására fordíthatnának.

Ugy hiszem, meg lehetne ezt a konyhaszövetkezetet, nem egyet, hanem többet is alakítani Szekszárdon, de sőt kisebb helyeken is, a hol 10—15 intelligens család lakik.

A szövetkezésnek társadalmi haszna is megvolna: közelebb hozná egymáshoz a családokat.

Ez a véleményem a konyhaszövetkezetéről.

L. S.

Tolnavármegye nyári rendes közgyűlése.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 8-án nagy érdeklődés mellett tartotta szokásos nyári rendes közgyűlést. Apponyi Géza gróf főispán a közgyűlést pont 10 órakor nyitotta meg. A közgyűlés megnyitása után szép szavakkal emlékezett meg arról a nem régiben lefolyt ritka, szép hazafias ünnepségről, a mellyel a magyar nemzet a koronázás 40-ik évfordulóját ünnepelte. „Mögülte ezt a napot — ugymond az egész ország, a vármegye — azt hiszi tehát, a közgyűlés osztatlan érzelmét és óhaját fejezi ki akkor, amikor azt indítványozza, hogy a vármegye közönsége feliratilag kérje a kormányt, illetve annak belügyminiszterét, hogy e vármegye osztatlan, igaz szeretetét, ragaszkodását, hazafias jókívánatait ő felsége előtt tolmácsolni méltóztassék.“

A főispán lelkes szavait a közgyűlés állva hallgatta végig s egyhangu éljenzéssel emelte közhatározattá.

Az elnöklő főispán ezután kijelenté, hogy törvényadta jogánál fogva dr. Boor Aladárt tb. szolgabíróvá, Perczel Béla közügyakornokot pedig tb. aljegyzővé nevezte ki. Felhívta őket, hogy tisztí esküjüket a közgyűlés befejezte után tegyék le.

A közgyűlés ezután áttért a rendes tárgysorozatra. Az alispán terjedelmes jelentésben számolt be a vármegye utolsó negyedéves közállapotáról.

Első sorban ő is a legmelegebben emlékezett meg a koronázási évforduló lezajlott ünnepségéről, szép szavakkal emelvén ki a magyar nemzetnek királya iránt való hagyományos hűség-érzetét.

Jelentése szerint a közigazgatás menete rendes volt. A vármegye közalapjai (a gyám-pénztárt kivéve) június hó végével 2.752.865 kor. 32 fillér maradvánnyal záródtak. A községi személyzet s a vármegyei tisztviselők nagyobb fizetésének utalványozása zavartalanul megtörtént. A tanügy állása igazán örvedetes. A tanítók Tihanyi Domokos, a kir. tanfelügyelőnek ernyedetlen, ügybuzgó irányítása és ellenőrzése mellett a leghazafiasabb szellemben működnek s elismerésre méltó gondossággal és örvedetes eredménnyel terjesztik a magyar nyelvet. A magyar nyelv tanítása körül szerzett érdemeik elismerésül 21 tanító 3420 korona, a magyar nyelvben történt szép haladásért pedig az egyes iskolák tanulói 654 korona jutalomban részesültek.

A közegészségügy állása a vármegyében általában kedvező, míg az állategészségügy kedvezőnek éppen nem mondható. Az állategészségügyi közszolgálat azonban Sigora Lajos állatorvos szakavatott vezetése s legélénkebb ellenőrzése folytán kifogástalannak mondható.

A termés átlagosan jobb, mint várni lehetett, de a jó közepen alól marad. A kapás növényzet azonban sok kívánni valót hagy fenn. A teleltetés is nehéz lesz.

A munkás viszonyok bár kielégítőnek nem mondhatók, javultak, amennyiben a sztrájkmozgalmak ugy a gazdaságokban, mint az építések körül szüneteltek s a kivándorlás is csökkent. Az első évnegyedben ugyanis 3128 utlevelet kértek, a másodikban azonban csak 785-öt.

A kiépített közutak állapota általában jó. A rendes utfenntartási munkálatok ugyan

az 1907/8. évi költségvetés jóváhagyásának késedelme miatt csak aug hóban veszik kezdetüket. A kőszállítás folyamatban van.

A mi a beruházási utépitkezéseket illeti, a szekszárd—bikácsi törvényhatósági ut végző szakaszán befejeztettek, a paks—kölesdi közuton a földmunka, műtárgyak elkészültek. A vállalkozónak kiadott részek építése azonban általában lassu tempóban halad előre. Annál szebb az eredmény a házi kezelésben épülő utak építése körül. A tamási—darányi, tamási—dombovári, lengyelkurdi, kölesd-pinczehelyi (28—21. és 21—27. szakasz) pinczehely—simontornyai, paksárszentlőrinczi, szekszárd-simontornyai műutakon, feltéve, ha a m. kir. államvasutak a kavics szállítást nagyobb arányban lesznek képesek teljesíteni, úszre már egyes utzakaszoknak teljes kiépítése remélhető.

Végül bejelenti az alispán a pécsi kiállításra küldöttséggel való részvételét. Frigyes főherceg Tolnavármegyének az alispán utján hozzá juttatott üdvözlését viszonzozva, őt bizta meg őszinte köszönetének tolmácsolásával.

Részt vett az alispán a DKE pécsi közgyűlésén is.

Az alispán időszaki jelentésének felolvasása után Schwetz Antal dr. vármegyei bizottsági tag azt indítványozta, hogy a nagy gonddal megszerkesztett alispáni jelentés ugy most, mint a jövőben kinyomassék.

A közgyűlés Döry Pál alispán felvilágosító szavai után, hogy tudniillik az ily rövidebb időszakra szóló jelentések kinyomatását költségkimelés szempontjából mellőzi, a közgyűlés Bernrieder József bizottsági tag felszólalása után, a jelentés kinyomatását szükségesnek nem tartja. Schwetz Antal különben már a határozat kimondása előtt visszavonta indítványát, fentartva a jogot, hogy azt majd külön is benyújthassa.

A számonkérő székről felvett jegyzőkönyv tudomásul vétele után a közigazgatási bizottságban megürrült tagsági hely betöltésére két szavazatszedő bizottságot küldtek ki és pedig a virilisták szavazatának beszedésére: Bernrieder József elnöklete alatt Szabó Károlyt, Sass Lászlót, dr. Éry Mártont, a választottak szavazatának beszedésére pedig: Jeszenszky Andor elnöklésével dr. Schwetz Antalt, ifj. Bernrieder Józsefet, Szévald Oszkárt. Összesen 72 szavazatot adtak be, amelyből Bernrieder József 66-ot, Grünwald Lajos pedig 6 szavazatot nyert.

A vármegyei népnevelési bizottság megürrült tagsági helyére közfelkiáltással Málé József bátaszéki közs. isk. igazgatót választották meg.

Az esküdtbirósági törvény értelmében megválasztott bizottságot a mult évi tagokból újból megalakították.

Az 1907. évi költségvetésre vonatkozó miniszteri leiratot tudomásul vették, a közgyűlés azonban megbizta az alispánt, hogy a tiszt ügyész mellett alkalmazott kisegítő erő javadalmazását — melyet a miniszter törölt, az 1908. évi költségvetésbe vegye fel.

A vármegyei pótdadók kezelése tárgyában kiadott belügyminiszteri rendeletet s a tamási jár. számvévo idevágó javaslatát a közigazgatási szakosztályhoz utasították.

A vármegyei alkalmazottak napidijának megállapítása ügyében érkezett belügyminiszteri rendeletet a napidijak megállapításával tudomásul vették.

A kereskedelemügyi miniszternek az állami beruházások terhére 1906—9. években kiépítendő utzakaszokra vonatkozó rendeletét örvedetesen vette tudomásul a közgyűlés, nagylelkü intézkedéséért halás köszönetét nyilvánította. Ezzel kapcsolatban Apponyi Géza gróf főispánnak lelkes közbenjárásáért, hogy a miniszter kedvező döntést teljes befolyásával sürgette s elősegítette, a közgyűlés az állandó választmány indítványához képest jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott, ugy szintén Jeszenszky Andor bizottsági tagnak, a gazdasági egyesület elnökének is, ki az alispán kijelentése szerint, az ügynek mindenkor lelkes támogatója volt.

Tárgyalás alá került a kereskedelmi miniszternek a szekszárd-sárbogárdi vasuti vonal alap-sebességének fokozása tárgyában

hozzáintézett vármegyei feliratra kiadott elutasító rendelete is.

A vármegye közönsége *sajnálattal* vette tudomásul a miniszter leiratát s egyuttal újabb felirat küldését határozta el, amelyben kéri a 40 kilométeres alapsebesség betartását, a rétszilasi csatlakozást, hogy délből Szekszárdról a vonat 25 percczel később induljon s a szekszárdi vasutnak Adony-szabolcsnál a paksi vonathoz csatlakozása legyen. S mivel a baja—bátaszéki vonal a jövő évben már átadatik a közforgalomnak s ez a szekszárd-rétszilasi vasut átalakítását s alépitményének megerősítését elkerülhetlenül szükségessé teszi, kéri a minisztert, hogy e munkálatokat mielőbb hajtassa végre.

A földmivelésügyi miniszter rendeletét, melyben a vármegyének a Dunameder szabályozási munkálatok gyorsítására vonatkozólag hozzáintézett feliratára válaszolt, tudomásul vette a közgyűlés. A gemenczi, fajszi viztorok munkálatai annak idején felvételnek az állami költségvetésbe.

Dr. *Keck* László bizottsági tag indítványozza, hogy a tárgysorozat 45—47. pontja, tekintettel a nagy érdeklődésre, azonnal tárgyalás alá vétessék. A közgyűlés az alispán javaslatára előbb még a bizottsági előterjesztéseket intézte el. Így a nyugdíj választmány javaslatához képest Bartók János volt hivatalos övegyének 168 kor., Fejős György nyugdíjára 276 kor. 48 fill., Keitlinger Antal utkaparó leányának kegydíjára évi 17 kor. 60 fillért szavazott meg.

A közegészségügyi bizottság javaslatára Paks községbe II-ik gyógyszertár felállítását hozták a miniszternél javaslatba.

Szekszárd rendezett tanácsú városnak 4 megye bizottsági tagválasztó kerületbe osztását elfogadták.

Ezután a tárgysorozat 45. pontjának tárgyalásába fogtak.

Gyöngy község képviselő-testületének előterjesztését a vármegyei tűzrendészeti szabályzat egyes szakaszának — főképp annak módosítása iránt, hogy takarodáskor a házaktól ne 40, de 20 méterre legyen a termény lerakási hely, *Keck* László dr. bizottsági tag pártolta.

Döry Pál alispán védte a szabályrendeletet s az állandó választmány javaslatát, mely a méltányosság gyakorlása jogát a főszolgabírónak minden egyes esetre vonatkozólag amugyis megadja.

Jeszenszky György főszolgabíró, mivel úgy látja, mintha az egész indítványnak éle az ő megtett intézkedései ellen irányulna, kötelességének ismeri a felszólalást. Őt eljárásában nem a népszerűség szerzés vágya, mint a törvény rendelkezéseinek megtartására irányuló igyekezet vezeti s mivel járásában a terep viszonyok legtöbb helyen nem olyanok, hogy a szabályrendelet rendelkezései megtarthatók ne lennének, ő a tűzrendészeti szabályrendelet kívánt módosítását szükségesnek nem tartja.

Miután dr. *Keck* László névszerint való szavazást kéri ívét visszavonta, a nagy többség felállással való szavazással — elfogadta az állandó választmány javaslatát.

Az alispán javaslatát a központi járási főszolgabírói hivatalnál rendszeresített egyik szolgabírói állás megszüntetése iránt, az állandó választmány is pártolta oly formán, hogy a megtakarított fizetésből az árvaszéknél egy gyakornoki állás rendszeresíttessék, az összeg többi része pedig a napidíjasok fizetésének javítására fordíttassék.

Dr. *Keck* László ellene van az állás megszüntetésének, illetve azt javasolja, hogy az továbbra is betöltessék s a megválasztott szolgabíró ott alkalmaztassék, ahol reá szükség van.

Schwetz Antal dr. az állandó választmány javaslatát pártolja, mert megvallja, *Keck* indítványát nem érti.

Sass László külön indítványt terjeszt be. Azt javasolja, hogy a szekszárdi központi járási szolgabírói állás szüntettessék be, e helyett Gyöngyön szerveztessék szolgabírói állás, viszont a most Gyöngyre rendszeresített, de Szekszárdon az árvaszékhez beosztott gyakornok továbbra is az árvaszéknél maradjon.

Döry Pál alispán helyesli a munkások fokozását, de szem előtt tartja a vármegye vagyoni érdekét is s főképpen azért mond ellene a kérdés ily módon való megoldásának, mert igazságos dolognak tartja, hogy az amugy is mostohán dotált díjnokok igénye is kielégíttessék.

Sass László pótindítványt tesz, ha t. i. a miniszter nem hagyná jóvá, hogy a szolgabírói állás javadalmából a díjnokok fizetése emeltessék, ez esetben már most mondja ki a közgyűlés, hogy a szolgabírói állást a simontornyai járás részére kívánja átengedni.

Döry Pál alispán kijelentése után, hogy t. i. a miniszter más irányú döntése esetén a vármegye amugy is az állás fenntartása mellett fog nyilatkozni, *Keck* László adott ríposztot dr. *Schwetz* Antal felszólalására s általános réműletre benyújtotta 20 tag aláírásával a névszerint való szavazást kéri ívet. Mint előbb tette, *Tóth* Ödön tiszti ügyész most is megkísérelte a névszerint való szavazás veszedelmét elhárítani, de *Keck* hajlíthatlan maradt, így a főispán elrendelte a szavazást, amely elől azonban a bizottsági tagok jórésze futva menekült. Nem is tréfa dolog az, 35 Celsius fok mellett névsor olvasást hallgatni. Összesen 69 szavazatot adtak be. A szolgabírói állás megszüntetése mellett 50-en, ellene pedig 19-en szavaztak.

Ezután már gyorsabb tempóban ment a közgyűlési tárgyalás. A körlevelek, megkeresések és kérvények közül a vármegyék s városok jórészének körlevelét egyszerűen tudomásul vették. Ungvármegye megkeresésére azonban a Beresényi-szoborra az alispán által gyűjtést indítanak, ugyszintén pártolólal felírnak, hogy Trenesén vármegye átirata szerint az 1879. évi XXXI. t. cz. 17. §-ának hatályán kívül álló birtokokon alkalmazott egyének tisztékké felesketése magasabb képzettségtől tétessék függővé, hogy Arad vármegye körlevele szerint, a magyar ipari áruk egységes védőjegye törvényhozási uton megállapíttassék, hogy Zemplén vármegye körlevele szerint a büntető törvény hatálya a tényleges katonákra is kiterjesztessék. A pusztaszeri Árpád-emlék bizottság anyagi támogatására a rendelkezési alapból 100 koronát szavaztak meg. Az ünnepségen való részvétellel az alispánt, képviselőket s az önként jelentkező bizottsági tagokat bizták meg.

A nagy melegség miatt nem keltett visszhangot Dalmácia visszacsatolásának kérdése sem, *Pallós* Árpádot is elutasították a bátaszék—mohács—pélmónostori h. érdekű vasutra 150 ezer koronát kéri folyamodványával, ugy színtén Baranya vármegyét is, mely a mohács—bátaszéki vasut építéséhez szintén kérte az anyagi támogatást.

A görögkeleti vallású magyar nemzeti egyháznak törvényhozási uton leendő szervezését azonban felíratilag kéri.

Purth Adolf és társainak a község-jegyzői nyugdíjalap hozzájárulás leszállítása iránt beadott kérvényét a pénzügyi szakosztályhoz utasították.

Az alispán indítványára központi közigazgatási szakkönyvtárt rendeznek. E célra a mértékhitelítési alapból 1000 koronát már is megszavaztak, a selejtezésből bejövő összeget is erre fordítják s 5 éven át 300 koronát illesztnek a költségvetésbe.

Sztankovánszky Imre központi járási szolgabírónak távozását sajnálattal vették tudomásul.

A Dunaföldváron létesítendő kórházat 10 éven át évi 500 koronával segélyezik.

A dunaföldvári főszolgabírói lak építése ügyében az alispánt megbízták, hogy a telekre nézve a szerződést a községgel megkösse, a költségvetést elkészíttesse, ugy hogy az építkezést legkésőbb tavaszra megkezdhesse.

A paksi főszolgabírói hivatal botrányos lakállapota bizony indokoltá tenné, ha ez a tarthatatlan állapot egy kis jóakarattal még ez évben megszüntettetnék.

A tiszti ügyész véleményezése alá került ügyek jórészét jóváhagyták, legfeljebb egy párt adtak vissza pótlásra. Többek között jóváhagyták a szekszárdi ártézi kutfürásra kötött szerződést.

Dr. *Dallman* Gusztáv Rudolf tolnai lakos s egy sereg bába oklevelét kihirdették, letárgyalták a beérkezett összes számadásokat és költségvetéseket is.

Az időközben beérkezett tárgyak közül: Somogy vármegyének az egy gyermek-rendszer ügyében az országgyűléshez intézett feliratát, hasonló szellemű felirattal támogatják. *Simon* Lajos és társai kérvénye folytán felírnak a belügyminiszterhez, a díjnokok fizetésrendezése iránt.

A tolnai fedett lovarda porondja jókarban tartására 374 koronát szavaztak meg. Az alispán előterjesztését, Bátaszék községben berkocsi iparengedélyek számának szaporítása iránt elfogadták.

A Ferencz-kórháznál egy új orvosi állás rendszeresítését, a díjnok fizetésének 960-ra, a szolgák, ápolók bérének megfelelő emelését jóváhagyták.

Dunaföldvár községnek, a községi pénztárból elidegenített közzépek leírása iránt való határozatát, a bünvádi eljárás befejezte előtt korainak találták.

Högyész községnek a III-ad jegyző és segédjegyzői fizetés kiegészítése iránt benyújtott kérvényét pártolólal terjesztik fel a belügyminiszterhez. Miután még az elnöklő főispán a jegyzőkönyv hitelesítésére *Orffy* Lajos és *Bodnár* István vm. bizottsági tagokat kijelölte, a közgyűlést valamivel egy óra előtt bezárta.

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés. Tolna vármegye közigazgatási bizottsága szokásos havi rendes közgyűlést folyó hó 14-én tartja meg.

HIREK.

Augusztus 7.

Dörmögünk, hogy nem fejlődik,
Nem halad e város,
Hogy nincs vizünk, kövezésünk
S ezért poros-sáros — —
De városi szervezetünk
Hogy menjen előre,
Ha a szíve — kaszinónk — sem
Kap elég vért tőle?!
Lám, az volna szép kaszinónk
Fontos hivatása,
Hogy a város színe-javát
Egy seregben lássa:
Diadalmas, víg seregben,
Hol minden feléled
S szípkázva forr és pezseg
A szellemi élet,
Ahol tenger-böven terem
Az új és új ezme
S e tengerbe a „vaskalap”
Végleg beleveszne!
Am a város szépet, nagyot
Vajjon hogyan szülhet,
Amikor még a szíve is
Csak üresen lüktet?!
Biz' esendes volt augusztusi
„Szerdánk” lüktetése,
Még szerencse, hogy bejöttek
Páran — »közgyűlésre»
Ilyen módon kiségté
»Szekszárdunkal — Tolna
Ezek nélkül tizenheten
Alig lettünk volna!
Bejelenté magát ugyan
Még vagy kettő-három,
De ezek fel sem bukkantak
A látóhatáron.
Tudtuk, hogy »Tösz-t nagysám» nyaral
»Simontsicsal — Káltán
De azt hittük, hazanyargal
»Kramolinnak hátán;
Am e hátón ott gubbaszt az
»Igazgatás» gondja
S e nagy teher a beszélő
Függését rontja!
Négyen-öten, hogy megették
Reinprecht vacsoráját,
Mindjárt öklözni kezdték a
Zöld asztal deszkáját

S agyon vertek azon minden
Vidámabb jókedvet,
Jó Garai a fülökbe
Hiába kesergett.
S ha Tolnai szavára volt
Egy boszton-kíséret,
Ott benn csak egy-egy libegő
Szoknyácska fehérlett.
Bosszús lett az Uristen is
E hangulat végett
S megtöré egy dörgő tószittal
A nagy esendességet
S ezt — úgy látszik — jó előre
Megérezte Bodnár
S el sem jött, mert „a szállóban
Nagyon elfáradt már!“*)

*) Én, ki csipek, marok:
Versbe és prózába,
Ugy látszik ez egyszer
Magam estem — pácza!

A szerk.

— **Személyi hírek.** Apponyi Géza gróf főispán f. hó 6-odiktól 9-ig városunkban időzött, 7-én az állandó választmány ülésén 8-án a vármegye közgyűlésén elnökölt. 9-én, reggel Hőgyészre utazott. 10-11-ikén a hőgyézi lódíjazás alkalmából otthon marad, 12-én folytatja a főszolgabírói hivatalok vizsgálatát, 14-én pedig elnököl a közigazgatási bizottság ülésén, a mely után pár napra Lassnitzhőhere utazik.

Apponyi Sándor gróf, val. b. t. t. főka marásmester e hó 8-án városunkban időzött s résztvett a vármegye közgyűlésén.

Perczel Dezső v. b. t. t. folyó hó 8-án Szekszárdon tartózkodott s itt résztvett a törvényhatósági bizottság közgyűlésén.

Dr. Hirling Ádám polgármester, tegnap este hazérkezett Barlangigetről s a polgármesteri hivatal vezetését ma ismét átvette Janosits Károly főjegyzőtől, ki távollétében helyettesítette.

— **Főispáni ebéd.** Apponyi Géza gróf főispán a 8-iki közgyűlés napján fényes ebédet adott, a melyen a következők vettek részt: Döry Pál, Kurz Vilmos, Totth Ödön, Rill József, dr. Szalay László, Döry Frigyes, Bezerédj Andor, Kovács István, Sass László, Perczel Dezső, Jeszenszky Andor, Weber János, Szabó Károly, Ágoston István, Fischer Imre, Krautsack József, Forster Zoltán, Alacs Zoltán, Mozsagy Sándor, dr. Leopold Kornél, Boda Vilmos, Török Béla, Orffy Lajos, Bajó Pál, Szévald Mór, báró Jeszenszky György, Rassovszky Julián, dr. Perczel Béla, dr. Hangei Ignác, gróf Apponyi Sándor, Katona Lajos (egy. tanár), Návay Emil, Tomcsányi Lajos, id. Bernrieder József, ifj. Bernrieder József, báró Jeszenszky Ödön, dr. Schvets Antal, dr. Bernáth Béla, dr. Fröhvirth Jenő, dr. Hagymássy Zoltán, Erdős Gábor, Steinfeld Béla, Bodnár István, Ferner Sándor, Lauschmann Ödön, Lágler Sándor, Fejes Lajos, Spitzer Gyula.

— **Előkelő látogató a muzeumban.** Dr. Katona Lajos, a magyar néprajzi társaság alelnöke, a m. tudományos Akadémia tagja, a budapesti Ferencz József nevelőintézet tanára s hazánk egyik legkiválóbb filologusa és etnografusa Apponyi Sándor gróf val. b. t. tanácsos, kir. főkamarászmester vendége volt Lengyelen, mintegy öt napon át, a hol a tudós főur szíves meghívására a nagybecsű lengyeli könyvtár hungaricáit tanulmányozta. A főuri család, már Lengyelen időzésekor figyelmébe ajánlotta muzeumunk néprajzi osztályát s a tegnapelőtt tartott vármegyei közgyűlés alkalmával Apponyi Sándor gróffal eljött Szekszárdra főképp a néprajzi osztály tanulmányozására. A délelőtti időt teljesen a muzeumban töltötte a néprajzi osztály óráinak kalauzolásával. Mint ebben a tekintetben illetékes szakember, elismerését fejezte ki egy a gyűjtött anyag, mint annak szak szerű elrendezése felett. A muzeum többi része is nagyon megnyerte tetszését, nagy elismeréssel nyilatkozott a boldogult Wosinsky szervező talentumáról.

— **Szabó Károly beszámolója.** Szabó Károly országgyűlési képviselő a múlt vasárnap délután tartotta most tervezett beszá-

molóbeszédjeinek legutolsóját, Alsónyéken, saját hívei között. Amint bennünket onnan értesítenek, a község érdeklődése igen nagy volt, a község ház udvarát teljesen megtöltötte a község apraja nagyja s nemcsak Bátaszékről, de Pilisről, sőt Tolnárol is nagyon sokan megjelentek ott s lelkes ovációban részesítették a népszerű képviselőt.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A tolnai ev. ref. egyházmegye f. évi szeptember 9-én tartja meg Kátay Endre esperes és dr. Szilasy Aladár egyházmegyei gondnok elnökelete alatt évi rendes közgyűlését.

— **Kinevezések.** Apponyi Géza gróf főispán Döry Sándor Ferencz-kórházi irnokot a központi járási főszolgabírói hivatalhoz irnokká, Müller Pál zombai lakost Bonyhádra, Madarász József kassai fegyvermestert pedig Dombóvárra utmesterré nevezte ki.

— **Plébános beiktatás.** Az őszinte szeretet és ragaszkodás megnyilvánulása között iktatta be a szekszárd-újvárosi plébániára folyó hó 4-én Mosgai Sándor plébánost, akinek e plébániára való kinevezését a hívek, mint ezt annak idején megirtuk, általános és nagy örömmel fogadták. A beiktatást Pártos Zsigmond kerületi esperes, műzsi plébános végezte, aki a szertartást megelőzőleg lelkes beszédet intézett a hívekhez. A szorosán vett beiktatási ceremónia után a beiktatott a papi és a keresztény kötelességekről tartott híveikhez tartalmas beszédet. — Délben az új plébános nagy ebédet adott, melyen az első felköszöntőt a kerületi esperes mondotta a papára és az ünnepeltre, utána pedig Mosgai Sándor a megyés püspököt köszöntötte fel. Az új plébánosra dr. Fent Ferencz, Nemes Győző, dr. Steiner Lajos, Horváth Ignác, Balla Sándor és Orbán József templongondnok mondtak lelkes és őszinte felköszöntőket.

— **Az iparosok kongresszusa.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége folyó hó 18., 19. és 20-án Pécsen tartja meg kongresszusát, melyre a szekszárdi ipartestület tegnap tartott ülésén André István elnököt küldötte ki.

— **Véglegesítés.** Apponyi Géza gróf főispán Fördös Mihály közigazgatási gyakoronokot, gyönki tb. szolgabíró állásában véglegesítette.

— **Egyházi hírek.** Zichy Gyula gróf megyei püspök Éber Géza szebényi s. lelkész Fekedre, Dubniczky László himesházi s. lelkész Tolnavarasdra helyettes plébánossá nevezte ki. Seleznik Károly babarcsi s. lelkész Vásárosdombóra helyezte át.

— **Lajos napja.** A szekszárdi ev. ref. olvasókör Lajos napját társas vacsora tartásával ünnepli meg.

— **Lódíjazás.** Tolnavármegye lótenyésztési bizottsága f. hó 11-én Hőgyészen lódíjazást tart. A bíráló bizottság elnöke Perczel József, tagjai: a nagyatádi osztályparancsnok, illetőleg helyettese, továbbá gróf Apponyi Géza, Bartal Béla, Bernrieder János, ifj. Bernrieder József, Csapó Dániel, Döry Hugó, Kovács Sebestyén Endre, Hanzély János, Jeszenszky Andor, Sztankovánszky János, Vizsoly Ákos.

— **Új találmány bemutatása.** Dr. Káldi Gyula és Grünfeld Miksa folyó hó 7-én nagy számú közönség jelenlétében bemutaták találmányukat, mely lehetetlenné teszi, hogy a lovak a kocsit elragadhassák. Egy rugó megnyomása által ugyanis a lovak a kocsitól elszakadulnak s a kocsit, a fékező együttről való működése folytán megáll. A közönség sorában ott volt Apponyi Géza gróf főispán, Döry Pál alispán, Jeszenszky Andor, Sztankovánszky János, Perczel József, akik elismeréssel nyilatkoztak a találmányról.

— **Beiktatás.** Romeisz Ferencz tb. kanonok a bátaszéki róm. kath. plébániára való beiktatását folyó hó 18-án tartja meg. A beiktatást Pártos Zsigmond műzsi plébános, kerületi esperes végzi.

— **Házasság.** Végess János árvaszéki tb. ülnök folyó hó 12-én tartja esküvőjét Pusztanagyromhányon menyaszonyával, Török Klára urhölgygel, Török Zoltán pusztanagyromhányi nagybirtokos, Nogradmegye nyugalmazott főispánja és neje szül. Pokorny Klára urnő leányával.

Topay Elek gazdasági intéző folyó hó 7-én esküvőtt örök hűséget Kovartz Ilona kisasszonynak, Kovartz József felsőiregi intéző leányának.

Kinhel Gyula paksi tanító eljegyezte özv. dr. Hoffmann Jánosné szül. Pesthy Mariskát Pakson.

Viola Károly szekszárdi kereskedő eljegyezte Csapó Erzsébetet.

Singer Ármán döbrökői gabonakereskedő mult hó 30-án eljegyezte Walner Ignác leányát, Herminát.

— **Domokos napja.** F. hó 4-én ülte meg névnapját Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő. Számos távirat és levél érkezett aznap hozzá, de legtöbben személyesen keresték fel az általános becsülésnek örvendő fáradhatatlan tanférfiut. Vendégszerető házában reggelig mulattak a jó barátok, kívánva az ünnepeltnek hosszú életet.

— **Szölővétel.** Gáli Gyula szekszárdi birtokos 8000 koronáért megvette Ujfalussy Imre ügyvéd jobb Remetén levő szőlőjét az ideai terméssel együtt.

— **Gépegély.** A kereskedelmi m. kir. miniszter Szabó Károly országgyűlési képviselő közbenjárására Luther Vilmos tolnai lakosnak 13-14 ezer korona értékű gépfelszerelést engedélyezett. Ily eljárás mellett igazán sokat lendülhet iparunk.

— **Utburkolás.** A Bátaszéken keresztül vonuló állami utnak kisköburkolattal való ellátását a mult héten megkezdették.

— **Eljegyzés.** Káncz Kálmán felső-ireghi aljegyző eljegyezte Trick Ilonkát, Trick János építőmester leányát Szemcsédre.

— **Egyházi szónoklat.** Holnap, vasárnap délelőtt fél 10 órakor a szekszárdi ev. ref. templomban Máthás Kálmán ev. ref. papnövendék, Máthás Kálmán p. ü. számtanácsos fia tart egyházi beszédet.

— **A dunaföldvári Deák-Szövetség** legutóbbi hangversenye, mint velünk közlik, anyagilag is szépen sikerült. A 150 korona tiszta jövedelemhez a következők járultak felülfizetéseikkel: És pedig 2 koronát fizettek felül: Juhász Ferencz, Klein Lajos (Baracs), dr. Lévai Dezső. — 1 korona 40 fillért: Fein Márkus, Fischer Andor, Fein Jakab, Kovács István, Talig János, N. N., Traub Árpád. — 1 korona 20 fillért: dr. Spitzer Károlyné. — 1 kor.: Gerő Kálmán, Kovács Henrik, Kovács Ferencz. — 80 fillért: Borovitz Samu, Strausz Mihály, Borovitz Adolf. — 40 fillért: Bárdos Iván, Földes Ignác, Fischer Jenő, Kohn Mór, Kell Adolf, Krausz Gyula, Kons Dezső, Lichter József, Lichter Miksa, N. N., Nyulási Mór, N. N., Neuner Dávid, Rosenberg J., dr. Spiegl Nándorné és Szirtes Ferencz. — A felülfizetők fogadják ez uton a rendezőség hálás köszönetét.

— **Esküvő.** Váradí Jenő ozorai lakos f. hó 14-én esküszik örök hűséget Deutsch Berta görbői izr. tanítónőnek Kalocsán.

— **Sok a dinnye.** Tolnanémedi községben rengeteg sok dinnye termett a folyó évben. Vidéki kereskedők jó üzletet kötnek a dinnye vételnél. Homokos lévén a talaj, az anugy is meleg és száraz időjárás következtében kitűnő minőségű a dinnye.

— **Szünidei tanfolyam.** Ócskay János szekszárdi polgáriskolai tanár a szünidőben résztvett a Budapesten rendezett gyógypedagógiai tanfolyamon s ott jeles eredményt felmutató bizonyítványt szerzett.

— **Vásárok.** A kalocsai állat- és kirakodó vásárt folyó hó 11. és 12-én, a székesfehérvári állat- és kirakodó vásárt folyó hó 18-án és 19-én, a dunaföldvári állat- és kirakodó vásárt folyó hó 21-én és 22-én tartják meg.

— **Halálozás.** Subich Géza műzsi segédjegyző, folyó hó 3-án, 57 éves korában, a szekszárdi Ferencz-kórházban meghalt.

— **Ingatlan forgalom.** Pécsy János árvaszéki ülnök 1900 kor. vételárért megvette Dobrik Lajos nyugalmazott m. kir. állatorvos bartina-utcai házát.

— **Tüzek.** Szerdán reggel Harcz község szertűjén veszedelmes tűz támadt, a mely a buza, szalma és szénakazalok közül többet elhamvasztott, sőt Vörös Istvánnak a szerűn dolgozó cséplőgépe is a lángok martaléka

lett. Az egész község óriási veszedelembé került volna, ha a széri és a nádfedeles házak között nem lett volna elegendő számú terebélyes fa, melyek útját állották a tűznek, továbbá, ha a lakosság és tűzoltóság nem végez csaknem emberfeletti munkát. A környékből kivonultak a sióagárdi, zombai, janyai és szekszárdi tűzoltók. — Hőgyészen folyó hó 5-én *Kallenberger* Antal gőzszéplőjéből kipattant szikrától tüzet fogott *Winkler* Keresztély és *Witzl* János gabonája. Eléggett 275 kereszt buza és rozs, amelyből semmi sem volt biztosítva és a gépszekrény is. A tűzoltóságnak sikerült a tüzet helyhez kötni és a szomszédos kazalokban összerakott gabonát megmenteni. — *Hainrikffy* Pál orsz. képviselő szarvasi pusztáján folyó hó 1-én délután tűz ütött ki, mely a csikó-istállót teljesen elhamvasztotta. A tűzoltásban a dombóvári és döbrökői tűzoltók is részt vettek. A tűz valószínűleg gyújtogatásból eredt.

— **Villámcsapás.** A szerdai délutáni vihar alkalmával Szekszárdon a villám *Molnár* József vármegyei mezőgazdasági előadó tanyájába sújtott, a kéményt és tűzhelyet szétrombolta, de tüzet szerencsére nem okozott.

— **Vidéki szülők figyelmébe.** özv. *Orosz* Lajosné, Fejős Margit a jövő tanévre két kisebb gimnáziumi vagy polgári iskolai tanuló, esetleg két polgári leányiskolai tanulót teljes ellátásra elfogad. Lakása Major utca 1117. szám alatt, saját házában van.

— **Föltartóztatott kivándorló.** A new-yorki kikötőben mind szigorubbán kezelik a kivándorlókat és aki nem felel meg mindenben az előírt követelményeknek, azt nem is engedik be New-Yorkba. A paksi illetőségű 44 éves *Stumpf* Péter, kinek neje és 3 gyermeke van az ő házában, Newyorkban, College Place 30, 1—2. szám alatt lakó *Robi* József sógorához akart menni, de az orvosok további megfigyelés végett visszatartották, mert valamely rögtön meg nem állapítható hibára akadtak. Csak napok múlva fog még kitűnni, vajjon *Stumpf*ot kibocsátják-e vagy sem.

— **Ipartelepek létesítése.** Kaposvár rövidesen ismét gazdagabb lesz egy nagyobb arányú ipartelepvel. 600,000 korona alapítókével olajgyár és finomító részvénytársaságot létesítenek, mely a Somogy vármegyében termelt repeczét, len és egyéb alkalmas anyagot fogja földolgozni.

— **Orkán.** E hó 7-én délután égiháborúval vegyest nagy orkán vonult keresztül Tolnanémedi község és környéke határára. A villám egy gyáti pusztai kazalba le is esapott és azt felgyújtotta. Este 10 órakor Kecsege pusztá felé ismét nagy tűz látszott, szintén villámcsapás okozta a tüzet.

— **Lépfene.** Vármegyénkben Alsónánán, Decsen és Ocsényben a lépfene szórványosan fellépett.

— **Sikkasztás gyanúja miatt letartóztatott postamesternő.** Tolnamegyében az utolsó pár év alatt a 3-ik postamesternő kerül sikkasztás miatt börtönbe. Ezelőtt 4 évvel özv. *Schweitzer* Mátyásné kurdi postamesternő sikkasztott 1300 koronát, melyért 3 havi fogházra ítélték. 1905. évben *Réti* Sándorné keszöhidégtúti postamesternő sikkasztott el férjével 2000 koronát, a kik jelenleg vizsgálati fogságban vannak, most pedig *Klimó* Benőné sz. *Lipovnickij* Erzse volt simontornyai postamesternőt tartóztatták le szintén sikkasztás gyanúja miatt. Mult hó 28-án a hajnali 12 óra után induló vonatra *Klimó* Benőné 1300 koronát küldött ki pénzes levélben a postakocsissal, melyből azonban a pénz, mikor a mozgó postán átvették, hiányzott, a zsák a zár alatt az összehajtásnál fel volt vágva. A pénzeslevél boríték és kísérő iratok azonban benne voltak. A postakocsi a postahivataltól egyik ismerősével ment az állomásra s ott is a vonat érkezésig mások társaságában volt s így ellene az ellopás miatt gyanu is alig lehet. A lopásban a legkülönösebb, hogy a zsák oly helyen lett felvágva, hogy csak nagy figyelem mellett vehető észre és hogy a boríték a zsákban hagyatott. *Klimó*né néhány nappal előbb lett athelyezve Simontornyáról Vasvörösvárra s

így az a gyanu merült fel, hogy a sikkasztást ő követte el férjével, miért is a kir. ügyészség rendelkezésére Vörösváron letartóztatták őket és a kir. ügyészség fogházába kísérték. A további vizsgálat van hivatva kideríteni, hogy részesek-e a dologban?

— **Elveszett vadászkutya.** Egy hosszú szőrű, fehér szetter vadászkutya elveszett. Ismertető jele: két nagy fekete folt a hátán, fejének egyik fele fekete, másik fele fehér. — Megtaláló 20 korona jutalomban részesül *Mulsenbacher* Ödön tulajdonosnál.

— **Életunt fiatal asszony.** *Szűcs* Herman Katalin férj. *Német* Péter Miklósné ozorai lakos, e hó 2-án férjével összehalmozott s a Sióba ölte magát. Atyja keresésére indult a Sió mentén levő községekben, de a holttestet sehol nem látták. *Rab* Varga József, tolnanémedi lakos e hó 5-én a Sió horgászott s miután egy holttestet látott felbukkanni, azt kihuzta s jelentést tett Tolnanémedi község előljáróságánál. Az orvosrendőri hullavizsgálat semmi gyanusát nem talált a halotton s azt Tolnanémedi községben nagy részvét mellett eltemették. Nevezett nő 18 éves és két hónapos házas volt.

— **A kutba esett.** Bedegen folyó hó 13-án az udvaron levő kutba beleesett a másfél éves kis *Német* Brigitta, az Amerikában munkán levő *Német* Ferencz leánya.

— **Összeuzta a gép.** *Iván* József szakcsi lakos cseplőgépjénél napszámba dolgozott *Takács* Józsefné szül. *Pintér* Róza. Folyó hó 6-án az erőátviteli gép, mely rendeltet daczára is fedetlen állapotban volt, Takácsné szoknyáját elkapta és az asszonyt annyira összetörte, hogy este meghalt. *Iván* ellen vétkes mulasztása miatt a feljelentést megtették.

— **Megátalkodott ellenség.** Nagy ellensége lehet *Hohmann* Antal bátaszéki lakosnak. Folyó hó 1-én, 2-án és harmadikán betörők jártak a lakásán. Első ízben d. u. 1—2 óra között ellopták a járlatait és ruhaneműt, 2-án az éles kamrájából egy sonkát és 3 ikán d. u. 4—5 óra között a kertjében kiterítve volt 12 korona értékű vásznát. Mindezek tetejébe azután f. hó 7-én felgyújtották a házat, melynek teteje teljesen leégett.

— **Tüzes hamu az udvaron.** *Tabak* Ferencz szül. *Gombos* Juli nosztánypusztai lakos másfél éves kis fiát anyjának felügyeletére bizta, mert ő a cseplőgépnél dolgozott. A kis gyermek az udvarra ment játszani, a hol, amint már előző számunkban jeleztük, az özv. *Eklies* Antalné által kiöntött tüzes hamuban annyira megégett, hogy legalább 3 hét kell felgyógyulásához. A felügyelettel megbízott öreg szülő és özv. *Eklies*né, a ki a tüzes hamut kiöntötte, a kir. ügyészségnél feljelentették.

— **Egy korona ára vesztegetési kísérlet.** *Stern* Sámuel hőgyészi lakost *Prell* Ferencz községi mezőőr tetten érte, mikor *Rauschburg* P. D. szántójáról zabszénát vitt. *Stern* 1 koronával akarta a mezőőrt hallgatásra bírni, a ki azonban az 1 koronát az előljáróságnak beszolgáltatta és *Stern*t feljelentette.

— **Megszurkált katona.** *Rapp* Ferencz farkópusztai lakos, tényleges szolgálatot teljesítő katona feleségéhez néhány napra látogatóba haza ment. F. hó 4-én este átment a farkópusztai koresmába, a hol *Pénzes* István és *Bari* Péter, mert régi haragosuk *Szabó* Jánosnak védelmére kelt, késsel úgy megszurkálták, hogy a nagy vérvesztéséggel miatt úgy kellett haza vinni.

— **Meglopta a gazdáját.** *Szelestei* János Decs községhez tartozó esereczpusztai lakostól eselédje, *Hegedüs* Otília 120 korona készpénzt elloptott és megszökött. A eseléd *Szelestei*től már a folyó év tavaszán is loptott el 300 koronát, de akkor, mert hozzá visszament, ellene feljelentést nem tett.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

— **Megverte a rendőrt.** *Dobán* János trencsénmegyei születésű „magyar” Tolnán az *Adler* féle koresma előtt megverte *Masz-*

lag János tolnai lakost. A verekedésre oda sietett *Glaub* Bálint rendőr, akit *Dobán* sörös kancsóval úgy vágott fejbe, hogy a füle ketté repedt. *Dobán*t átadták a kir. ügyészségnek.

— **Megvert vendég.** *Fekete* János szekszárdi lakos folyó hó 5-én délután betért *Sánta* János sárpilisi lakos koresmájába. Iszogatás közben *Fekete* összeveszett a koresmárossal, aki a segítségére ment czecei Jánossal, úgy megverte *Feketét*, hogy súlyos sérülésével beszállították a szekszárdi Ferencz kórházba.

— **Rendőri hírek.** *Szabó* Pál, *Babos* Imre, *Rabár* Péter és ifj. *Németh* Mihály bátai lakosok addig boroztak Dünszt Ferencz koresmájában, míg a bor fejükbé szállt. Ekkor azután, mikor a koresmáros zárórát jelentett, dühükben hogy nem mulathatnak tovább, bevették a koresmáros ablakait, majd egymás között veszték össze, miközben *Rabár Szabó* Pált úgy ütötte fejbe, hogy 10—12 napig nyomja az ágyat. — *Mayer* János bátaszéki molnár segéd *Schwarz* Mátyás ottani lakost késsel megtámadta, de mielőtt ellenfelében kárt tehetett volna, *Verner* Antal a kést elvette tőle. — *Bárdos* Mihály alsónyéki lakos kocsijáról, amíg Sárpilisén a *Singer*-féle koresma előtt állt, ismeretlen tettes 2 pokróczot és egy szij kötőféket ellopott.

TANÜGYI HIREK.

Tanészközők használata. A m. kir. vallas- és közoktatásügyi miniszter urnak 1907. évi június hó 24-én 66.505 sz. a kelt rendeletéből kifolyólag utasítom a hatáskörömbé tartozó állami és községi iskolák igazgatóit, illetve tanítóit, hogy az olyan tanészközőknek vagy segédkönyveknek használatba vételétől és bevezetésétől szigorúan tartózkodjanak, melyek a közoktatásügyi minisztertől hivatalos bírálat alapján engedélyt nem nyertek arra, hogy az iskolában használtassanak.

Szekszárd, 1907 augusztus 3.

Tihanyi Domokos,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Tanítóválasztás. A szekszárdi ev. ref. iskolánál *Szabó* József elhalálásával megüresedett tanítói állásra a folyó hó 4-én megtartott választáson *Bereczky* Endre ipolypszóti tanító választott meg.

Polgári leányiskola Dunaföldváron. Dunaföldváratt 1908. szept. 1-én magán polgári leányiskolát nyit *Németh* Olga polg. iskolai tanárnő. Edig 30 növendék iratkozott be, de számuk felmegy majd 100-ra is. Négy osztálylyal, 4 okleveles polg. iskolai tanárnő vezetése mellett nyílik meg az iskola megfelelő bérhelyiségben. E község állami polgári fiúiskolát is kért a közoktatásügyi minisztertől, de a község kevés hozzájárulása miatt azt a miniszter nem engedélyezte.

Menedékház bezáratása. A medinai községi állandó menedékházat a gyermekek között fellépett hókharut miatt a hatóság bezáratta.

Államsegély kérvények felszereléséről a szükséges utbaigazítást Tolnavármegye közigazgatási bizottsága 2367/1907 kb. sz. alatt a járási főszolgabírók útján az összes községek előljáróságainak és az összes iskolaszéki elnököknek már megküldötte.

MULATSÁGOK.

Kerti mulatság. A cikói intelligencia folyó évi augusztus hó 11-én táncszal és tekeversennyel egybekötött jótékonycélu kerti mulatságot rendez. Kezdeté délután 3 órakor. Belépődíj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 50 fillér. Ételről és italról, úgy kedvezőtlen idő esetén fedett helyiségről gondoskodva van. A zenét a bonyhádi cigányzenekar szolgáltatja. Este fényes kivilágítás. Felülfizetéseket a jótékonycélnél érdekében köszönettel fogadják.

Gimnázium, polgári fiu- és leányiskolában használandó

tankönyvek

használt és új állapotban

mindennemű

elemi iskolai tankönyvek

iskolatáskák, füzetek, könyvszijak, zsebkések, zsebtentatartók, mindennemű író- és rajzszerkek, u. m.: festékek, ecsetek, tus-esészek és mosópoharak, tusok, szines és fekete tenták, rajzeszközök, rajzdeszkák, fejes- és háromszög vonalzó, szines és fekete írónok, toll és tollszárak, radirok, tolldobozok stb. stb. a legelőnyösebben beszerezhetők

Báter János

könyv-, papir-, rajz- és írószer-kereskedésében

Szekszárd, Kaszinó-bazár

H I R D E T É S E K

jutányos áron vétet-
nek fel lapunk kiadó-
hivatalában.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

festék- és bőrüzletet

nyitottam.

Felhívom a t. cipészek és eszmadiák figyelmét arra, hogy üzletemben mindennemű bőr és a hozzátartozó kellékek a legolcsóbb árban szerezhetők be.

Száraz festékek kg.-ként 10 fillértől feljebb.

Olajfestékek kaphatók nyitva bármely színben és bármily csekély mennyiségben.

Kiváló finom, gyorsan száradó padló-lack 1 kor. 10 fillér különként.

A nagyérdemű közönség szíves párt-fogását kéri

kiváló tisztelettel

Friedmann Mór

Szekszárd

(saját házában)

az izr. templom mellett.

Ideális arcz-crème a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsírszerű

DIANA ARCZKENŐCS

széplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

**Szeghy Sándor gyógyszer-tá-
ban Szekszárdon. 27-27**

3575 sz.
tk. 907.

Árverési hirdetményi kivonat.

A paksi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Paksvideki Takarékpénztár végrehajthatónak, Cseh József és neje végrehajtást szenvedők ellen 1300 korona tőke és jár. iránt indított végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék területén levő, a paksi kir. járásbíróhoz tartozó, a nagypaksi 1001 számú tjkönyvben foglalt, Cseh József és neje Till Erzsébet nevének álló + 1325 hrsz. 1264 népsorszáma alatti ház udvar és kert 800 korona kikiáltási árban; a nagypaksi 8603 számú tjkvben felvett Cseh Józsefné szül. Till Erzsébet nevének álló + 6719/129 hrszáma IV-ik osztályu pas-kum szőlő 12 korona kikiáltási árban 1907 évi szeptember hó 12-ik napjának délelőtti 10 órákor az itteni irattári helyiségben megtartandó árverésen az alábbi feltételek mellett el fog adatni.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10

%-át bánatpénz fejében letenni s vevő a vételért 3 egyenlő részletben a dunaföldvári m. kir. adóhivatalnál 6% kamattal lefizetni köteles és végre, hogy a megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt alulírt telekkönyvi hatóságnál és Paks község előljárási hivatalánál megtekinthetők.

Paks, 1907 július 6-án.

Szentpétery,
kir. jbiró.

3546 szám.
1907.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyönki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Abay János ügyvéd által képviselt, Futó István medinai lakos végrehajthatónak, Futó János és neje Bonyai Éva medinai lakos végrehajtást szenvedők elleni 127 kor. 15 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék, a gyönki kir. jbiróság területén levő, Medina község-

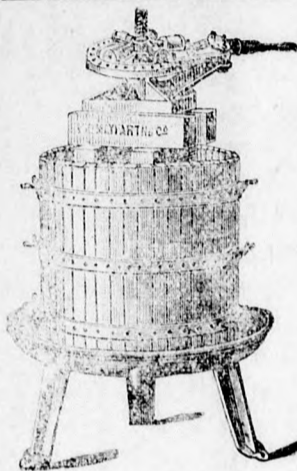
ben fekvő, a medinai 604-es sz. tjkvben A. + 4175-ös hrsz. a. foglalt Futó János és neje Bonyai Éva nevének álló kápolnai öreghegyi szőlőre és prés-házra az árverést 1570 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907 évi október hó 17-ik napján délelőtti 10 órákor Medina község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladatul fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagy készpénzben, vagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 42-es §-ában jelze t. árfo-lyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333-mas sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi LX-ik t.-cz. 170-es §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyönk 1907 évi július hó 22-ik napján.
A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.

Előadó helyett:

Dr. Erdős,
kir. albiró.

Szőlő-sajtók Gyümölcs-sajtók

„HERKULES“ kettős nyomószervezettel kézi hajtásra

Hydraulikus sajtók

magas nyomás és nagy munkaképesség számára

Gyümölcs-zuzók, szőlőmalmok, bogyózó-gépek

Teljesen felszerelt

szüretelő készülékek állandóan és kocsira szerelve

Lé-sajtológák, bogyó őrlők

Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámozó és vágó gépek

Szabad. önműködő, hordozható és szállítható

„SYPHONIA“ permetezők szőlők, gyümölcs, fák, komló és szegecs permetezésére

Szőlő-ekék

gyártatnak és szállítanak jótállás mellett különlegességeként legújabb szerkesztés szerint

MAYFARTH PH. és TÁRSA

gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhámorai által

BÉCS, II 1, Taborstrasse 71.

Kitüntetve 590 arany, ezüst éremmel stb.

5-13

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszontárúsítók kerestetnek.

FRITZ L. GYULA vas-, szerszám- és gazdasági gépraktára

Szekszárdon, Dicenty-ház.

Ajánlja legkittünőbb minőségű vasáru cikkei, u. m.:

asztalos, lakatos és kovács szerszámokat,
épület és butor vasalásokat, téglacél bácskai eketesteket,
vas ekéket, valódi winter tengelyeket és rudvasakat,

konyhafelszerelési cikkeket,

egyensúly és tizedes mérlegeket, valamint valódi lüttihi gyártmányu

vadászfegyvereket, revolvereket,

ugy az összes

vadászfelszerelési cikkeket.

Villanyos csengőket és az összes pótrészeket, carboineumot, kátrányt és festékeket, valódi szagtalan kátrány fedellemezeket gyári áron és feltétlen pontos és megbízható kiszolgálás mellett.

3-3

5974 sz.
tk. 907.**Árverési hirdetményi kivonat**

Frank Miksa és fia boglári czég végrehajtónak, Bán Ferencz és neje Mód Erzsébet dombóvári lakosok elleni végrehajtási ügyében 3216/tkv. 1907 szám alatt elrendelt s Dombóvár községhezánál 1907 június 26-án megtartott árverés: 1. Frank Miksa és fia boglári czég által szabályszerűen és, törvényes időben a dombóvári 775 sz. tjkvben A. § 314/a. hrsz., 130-as sz. házra, továbbá 2. A „Délzalai Takarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán“ által szabályszerűen és törvényes időben a dombóvári 275-ös sz. tjkvben A. § 2. sorsz. 103/b. 3-mas hrsz., 92-es sz. házból, udvarból és kertből Bán Ferencz egynegyed rész jutalékára, a haszonélvezet fenntartása nélkül, a dombóvári 1297-es sz. tjkvben A. § 501/a. hrsz. ingatlanból Bán Ferencz jutalékára benyújtott utóajánlatok folytán, az utóajánlatoknak a fenti értelemben történt elfogadása mellett az említett ingatlanokra nézve hatálytalannak nyilvánítatik és az újabb árverés azon ingatlanokra elrendeltek, közhírré tételük, hogy a l. a., 775-ös sz. tjkvben A. § 314/a. hrsz. ingatlan 22 korona, II. a. 275-ös sz. tjkvben A. § 103/b. 3-mas hrsz. ingatlanból Bán Ferencz egynegyed rész jutaléka, özv. Mód Józsefné szolgálmi jogának fentartása nélkül 1122 kor, III. az 1297 sz. tjkvben A. § 501/a. hrsz. ingatlanból Bán Ferencz nevében álló jutaléka 67 kor. 10 fillér az utóajánlattevők által kötelezett kikiáltási árakban 1907 évi szeptember hó 4-ik napjának d. e. 10 órakor Dombóvár községhezánál megtartandó árverésen elfognak adni.

Figyelmeztetnek a venni szándékozók, hogy az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzzel letenni s a vételért 3 egyenlő részben 5% kamataival együtt a tamási kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál lefizetni kötelesek, végre, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál, úgy Dombóvár községhezánál megtekinthetők.

Kelt Tamásiban a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1907 július hó 27-én.

Petrits,
kir. albiró.

Hirdetmény.

Az 1903. évben Hoffherr és Schrantz gépgyárában készült, 6 légköri nyomásra engedélyezett **gőzcséplőgép** és összes tartozékai **folyó hó 20-an d. u. 2 órakor** 335. népszámu házamban el fog árvereztetni.

A venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverési feltételek az árverés megkezdése előtt lesznek közzölve.

Nagyszékely, 1907 augusztus 5.

Préscher Henrik
nagyszékelyi lakos.

Eladó ház.

Szekszárdon, Virág-utca 474/i. sz. ház, mely áll 4 utcazi, egy udvari szobából, 2 téli és 1 nyári konyhából, éléskamra (mely esetleg szobának is használható), 2 méter széles, 8 méter hosszú üvegfolysóval, kuttal az udvarban, pince, kikövezett jégverem, gyümölcsös kert, 50 db különféle termő gyümölcsfával, 200 tőke szőlőlugas, szabad kézből eladó.

Értekezni lehet **ifj. Glantz Miksa** rőfős, rövid és divatúru kereskedővel Szekszárdon.

Ki fogad el ellátásra diákok?

Melyik uri család hajlandó a következő évben egy VIII. gimn. tanulót havi 70—80 korona díjért teljes ellátásra házához fogadni?

Tudakozódni lehet e lap kiadó-hivatalában.

Egy tanuló

felvétetik 3—3

MAYER JÁNOS

vas-, fűszer- és festékkereskedésében.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy vagyombukott

Engelmann Ignác bonyhádi rőfőskereskedő

csődtömegéhez tartozó, a csődleltár 1—611. tételszámai alatt fölvevett áruk, u. m. **angol szövetek, cheviott, bolmaston, kamgarn, brisztol, loden, gyapju, schers, mohair, peruovien, triko, crepp, cibellin stb. kelmék, úgy asztalterítők, függönyök és pokróczok, valamint az üzleti felszerelés stb. stb.**, melyeknek beszerzési ára 25704 korona 83 fillér, becsértéke pedig 14765 korona 83 fillér, árverés útján egy tömegben el fognak adni.

Az írásbeli zárt ajánlatok 1500 korona bánatpénzzel ellátva folyó évi augusztus hó 24-ének d. e. 12 órájáig nyujtandók be alulírott tömeggondnokhoz, a csődválasztmány pedig ugyanaznap délután 2 órakor fog a beérkezett ajánlatok felett dönteni.

A választmány fenntartja magának a jogot, hogy esetleg a legkedvezőbb ajánlatot sem fogadja el.

Akinek ajánlatát a választmány elfogadja, tartozik a vételárat azonnal kifizetni és az árukat 8 nap alatt átvenni. A vételi illeték a vevőt terheli.

A választmány az áruknak a leltárban kitüntetett minősége és mennyiségeért szavatosságot nem vállal.

Szekszárdon, 1907. évi augusztus 7-én.

Bognár Albert

ügyvéd,
csődtömeggondnok.

1—2

1443. sz.

1907.

Árlejtési hirdetmény.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága 200. rkgy. 1907/13412. alisp. 1906. számú véghatározatával Bata község képviselőtestületének 71/906. számú határozatát jóváhagyván, a batabi „alszegi“ községi közutnak **terméskővel leendő megépítését** 18085 kor. 75 fill. összeg erejéig engedélyezte.

Ennélfogva alulírt község előljárósága a fentemlített munka kivitelének biztosítása céljából az **1907. évi augusztus hó 20-ik napjának d. e. 11 órájára** Bata községhez tanácsstermében tartandó nyilvános szóbeli árlejtést hirdet.

Az árlejtetni óhajtok tartoznak az árlejtés megkezdése előtt a vállalati munka érték 5%-ának megfelelő bánatpénzt a községi biró kezéhez letenni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó tervrajz, költségelőirányzat és részletes feltételek Bata község I-ső jegyzőjénél a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

A képviselőtestület fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közt szabadon választthasson, esetleg újabb árlejtést hirdethessen.

Az utczán elhelyezett követ a révátjárótól kezdve és egyes udvarokban elhelyezett homokot felhasználása helyére vállalkozó tartozik szállíttatni.

Bata, 1907 augusztus hó 2 án.

Purth Adolf,
jegyző.

Pirisa Mihály,
biró.

HIRDETMÉNY!

Legjobb minőségű, vasalni való

F A S Z É N

5 kilótól kezdve kilója 12 fillér, nagyobb vételnél és viszontelárusítóknak kedvezmény. — Bel- és külföldi kőszén.

Felvágott kemény tűzifa,

elsőrendű legjobb minőségű bükkfahasáb

10 kiló 34 fillér, métermázsanként 3 kor. 20 fill., továbbá mindennemű hasáb-, ugyszintén dorong-tűzifa jutányos árban, saját telepemén, a vasuti indóházzal szemben kapható.

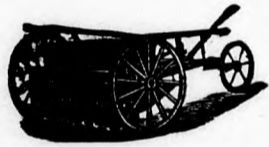
Bármilyen minőségű tűzifa
felfűrészelése ölenkint 3 kor.A cséplési idényre szükséges
tatai 5 kilós briquett szén
jutányos áron kapható.

Kivánatra a fát, ugyszintén a szenet saját kocsimon házhoz is szállítom jutányosan.

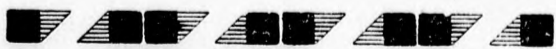
Tisztelettel

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő

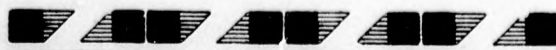
SZEKSZÁRDON. 11-20**DEBULAY IMRE**lakatos üzlete
SZEKSZÁRD.

Raktárt tart:

gazdasági gépekben,
borprés- és
szőlőzuzókban, 3-26
takaréktűzhelyekben.Egy 4-es gőzcséplő garnitúra 1000 frt,
egy 2 ló erejű gőzmotor 300 frtért eladó.**Eladó ház**

szabad kézből nagy udvarral, szép gyümölcsös kerttel és kuttal. — Magános családoknak, kertkedvelőknek és méhészetekkel foglalkozóknak igen alkalmas, közel a város központjához.

Czim a kiadóban. 3-3

Üzlet áthelyezés
saját házamba, Garay-tér.Üzletemet teljesen modernül rendeztem be, gazdagon felszerelve **ékszer, arany, ezüst és chinaezüst tárgyakkal**, valódi fehér, alpacca ezüsttel átvont evőeszközökkel, **15 évi felelősség mellett.**Raktáron tartok: arany, ezüst, aczél, nickel **zsebórákat**, fali-, inga-, ébresztő órákat, a jelenkor legpontosabban járó óráit, ugymint: **Schaffhausen Longines Omega, Tawannes Wath Ch. Graziosa** világhírű pontosságú órákat 3 évi jótállás mellett; továbbá **tajtipákat, szivar és cigarettá szipkákat, szemüvegeket** bármely megoperált szemhez is és mindennemű apróbb tárgyat.Szakmamba vágó **mindennemű javítások, átalakítások, vésések gyorsan, pontosan és olcsón** eszközöltetnek.**Schulz Gusztáv**

4-52

órák és ékszerész.

Üzlet áthelyezés. Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Ferdinánd Antal és Fiai** cég üzletét megvettem és a jövő hó folyamán a mellette lévő **saját üzleti helyiségembe helyezem át.**A nagy raktár apasztása czéljából azonban az ott lévő árukat, u. m.: színes és fehér kötőpamutok, **czernák, varró- és gépselymek, haj- és fogkefék, evőeszközök és mindennemű rövidárukat mélyen leszállított áron kiárusítom.** — Használja fel mindenki ezen kedvező alkalmat szükségletének fedezésére.

Az üzlet berendezés eladó.

Fischhof Jakab.

2-3

5344. sz.

Tolnavármegye dunaföldvári járás főszolgabírájától.

1907.

Pályázati hirdetemény.A Dunaföldvár nagyközségben lemondás folytán megüresedett **községi irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Javadalmazás évi 960 korona.

Ezen állásra mindazok pályázhatnak, kik jegyzői oklevéllel, avagy ennek elnyeréséhez megkivántató előképzettséggel bírnak, illetve kik 6 reál, esetleg 6 gymn. osztályt sikerrel végeztek.

A pályázati kérvények hozzám **f. é. augusztus hó 20-ig** beadandók.A választást **f. é. augusztus hó 21-én d. e. 9 órakor** Dunaföldvár község-házának tanácsstermében fogom megtartani.

Paks, 1907. évi augusztus hó 1.

Rassovszky Julián,
főszolgabíró.

187

A Styria- és**Demokrata-kerékpárok**az elsők között is elsők. **Két évi jótállás.**

Az összes alkatrészekből, acetylén-lámpákból és felszerelési tárgyakból, valamint a legjobb minőségű kerékpárgummikból nagy raktár.

Nagy javító-műhely. PUCH-motorkerékpárok.

Olesó árak. Árjegyzék ingyen. Még mielőtt kerékpárt, vagy alkatrészt rendelne, ne mulassza el árjegyzékünket kérni.

Tolnamegye legnagyobb kerékpár és varrógép raktára.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár nagyraktára és javító műhelye

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

7-10